

a hely. 609

Vasuti baleset. A triesti lap egy szemtanú előadása folytán közli: April 1. és 2. között éjjel a 132-ik számú tehervonat Gloggnitzból megindult. Ezen vonat segélyezése végett hátul meg egy mozdony volt alkalmazva, azonban Breitenstein és Semmering közt, az utóbbi egészen hasznavehetlenné vált. Ez okon a vonat megállott, és kétféle oszlatván, az elől levő részt a vezető mozdony bevitt a semmeringi állomásra. A hátra maradt kocsiért vissza ment mozdony szerencsétlenségére annyira hozzátűdött a kocsihoz, hogy a már használatlan, s e miatt a vonattól elkülönített hátullevő mozdony az 1-60. fokú lejtőn megiramlott, s megállítani nem lehetett. Így mindig sebesebben rohanna át a breitensteini állomáson, míg végre közel ettől a 122. vonattal egy átvágáson találkozott, hét kocsi tökéletesen tönkre zuzott, sokat erősen megromlott. A mozdonyvezető, egy fűtő, s két felügyelő nehézséggel a vonatvezetőt és két felügyelőt kénytelenül sűrűlő szelvények, végre egy felügyelő, ki a történetek között hozatott ki, sebeibe bele halt.

UDONSÁGOK.

A kereskedelmi koroda javára folyó évi március 21-én rendezett táncestély 201 frt 4 kr. tiszta jövedelmet eredményezvén, ezen összeg a rendező bizottság által a korodai pénztár részére beküldetett. Fogadják a bizottság tagjai egyenként és összesen korodának érdekében kifejtett nemcsak buzgalomkért a testület nevében legszívesb köszönetemet. Debreczen, April 8. 1874. Szepessy Antal, testületi elnök.

Szinház. Jövő szombaton adatik a szinpadon először bérletiszámban: „EGY SZÓ AZ ORSZÁGÜGYELÉSHEZ”, legújabb korszerű színmű a szakaszban. Felhívjuk erre a közönség figyelmét.

A szimadnia ipartársulat körvényt intéz a földmívelés, ipar és kereskedelmiügyi minisztériumhoz a következők pont véggett: 1) a vámszerződés szerződésének felbontása, 2) a hadi fegyverek hazánkban való készítése, 3) az iparkamarának a kormány által leendő fontartása, 4) új városok engedélyezésének beszüntetése, s végül 5) az ipartörvény 79. §-ának az ipartársulatok érdekében leendő módosítása iránt. Ezek igaz, hogy szükségesek lennének; de kormányunk csökönységével ne várjunk egyhamar változtatást a fennebbiekre nézve sem.

Uj hazások majálisát tervez nemhogy ifjú hazas ember, hol csak azok lennének meghívva, kik az 1873-dik évi farsang óta voltak fel Hymen lánczait. — nőtlen ifjak s ha-

hulló port. Az ily kicsinyekre sem ártana vigyázni.

Hatvanötödik elején egyik polgártársunkat, a múlt éjjel — rendőrségünk nagy létszámának daczára — hivatalon vendégek látogaták meg, ugyanis az utcára levő egyik pinczeablak vasrostélyzatát kifeszítették, s megösmérkedtek. Mennyire terjedt az ösmérkedés, bizonyos nem tudhatni, valamint azt sem, hogy a valószínűleg szándékolt bővebb ösmérkedést mely körülmény nem engedte meg a látogatóknak? Elég, sőt igen sok azt tudni, hogy a hivatalnok szépen elmenekült a rendőrség mind erről semmit sem tud. Kérdjük, hogy mire valók nálunk a rendőrök, ha ily nyílt helyen is észrevétlenül történhetik betörés, még pedig olyan, mely nem kevés időt igényel s zaj nélkül végre nem hajtható? Talán nem ártana, ha a felügyeltek megbízottak lelkiismeretesebben teljesítenék kötelességüket!!! (Beküldetett.)

A rendőrség figyelmébe ajánljuk ismételve a „Bika” vendéglő előtt levő bérkoszik által okozott rudaságot; ott épen kenyeret árulnak a közönség a szemétdombra menjen kenyeret venni?

KÖZGAZDASÁG.

Jó országot alapítása és fenntartása.

(Vége.)

Az első 5-évből ezen munka végezéséért, a meddig tartoznak az egész ezer öl ut mindkét oldalát négyszor fával beültetni, — a köztársaság helyi viszonyok kívánata szerinti fizetéssel ellátandók. A számokra kijelölt tábla földet operatívnyel bekerítvén, ez operatívnyel családtagjaiknak selymentenyéssel foglalkozást s jövedelmet nyújt, a gyümölcsfák korán termésével szintén öket illeti a jövedelem, valamint a fák közei közt levő füvek kaszálása is saját tehenök vagy lovak számára öket illeti.

Öt év múlva a pénzüzetések a körülmények szerint, vagy egészen, vagy részben megszűnnek, azt a nyarandó haszonvétel pótolná 3 évig; azután már oly vállalkozóknak adhatók árveszen haszonbérbe 3 évenként, ki legtöbbet érte a mellett a szükséges utengyengést teljesítendő a netán kivesszett fákot pótolná, azon megjelölésével, hogy az előbbi alap létrehozói ügyes berendezésükért némi figyelemben, illetőleg kedvezményben részesíttetnének.

Az ily közelében levő fák közeit bokor ribizke, málna, pösmétével is tetszésük szerint beültethetik; ugyisze a kertjökben földipert s egyéb eseményeket tenyészthetnek, nem színté a környék számára eladhatók nemessített esemete fákot, saját hasznukra mivelhetnék, önként értvén, hogy minél nagyobb fajokat tenyésztenek, annál több hasznot vehetnek belőle.

Az évenként bejövő haszonbérből az ut javítására kivántók kövek, kavicsok beszerzésére s pótolandók a hatóság intézkedése folytán.

Az ily nagyobb szerű pótlások, kövezetek elengedhetetlen nem lehet magokra az utókré dűbe, mert arra egyedül elégtelenek; mivelhogy a más kisebb szerű egyengetések mellett számos károsítások ellen felügyelni is tartoznak.

ly országokat létrehozása mellett az azokon járókól honpolgároknak mennyire ébresztetnék a kertészeti ösztön, mennyire fejlesztenék a népben a nemesebb érzelmeket, izlést, a munkásságot, a közérkölsöt, — egyelőre oly kiszámíthatlan, mint megmérhetlen azon közvágyonosság, mely a minden irányban elterjedő szép példán fakadt általános népszorgalom és iparban várhatóknak elő.

Fővárosi értesítő.

Háromszoros gyermekvilákoság és gyűjtőgyűlés. Merda József újszati háziatörök és tejárús tegnapelőtt éjjel meggyilkolta gyermekét, azután felgyújtotta saját házat és a szörnnyű tetek véghezvitte után önmagát akarta kivégezni. Az egyik gyermek, egy kilenc éves lányka, kifutott az udvarra, de atyja utána ment és elmeszette nyakát. Hogy Merdát mi bírhatta és szörnnyű tetre, arra nézve csak kevés fövilgósított nyulának azon adatai, melyeket róla megtudtunk. Ö egy évvel ezelőt egy fiatal leányt vett nőül, és azt a napokban agyonütötte fenyegette. A nő menekült és estére, azt híven, hogy férjének kímél, mi nem volt előtte szokatlan, lecsalópott, vissza akart jönni a házába, de ez ekkor már lángban állott. A két gyermek hullája odavesszett a lávák között, a harmadikét ott találták az udvaron. Merda az egy gerendáktól, melyek reá zuhantak, oly sérüléseket szenvedett, hogy most kórházban fekszik. (P. N.)

Groisz Gusztáv képviselő, min. tanácsos 64 éves korában meghalt.

A budapesti sakkör e hó 13-án, fenállásának 10-ik évfordulóját alkalmából estélyt rendez; e kör alapítója Erkel.

KÖZGAZDASÁG.

Jó országot alapítása és fenntartása.

(Vége.)

Az első 5-évből ezen munka végezéséért, a meddig tartoznak az egész ezer öl ut mindkét oldalát négyszor fával beültetni, — a köztársaság helyi viszonyok kívánata szerinti fizetéssel ellátandók. A számokra kijelölt tábla földet operatívnyel bekerítvén, ez operatívnyel családtagjaiknak selymentenyéssel foglalkozást s jövedelmet nyújt, a gyümölcsfák korán termésével szintén öket illeti a jövedelem, valamint a fák közei közt levő füvek kaszálása is saját tehenök vagy lovak számára öket illeti.

Öt év múlva a pénzüzetések a körülmények szerint, vagy egészen, vagy részben megszűnnek, azt a nyarandó haszonvétel pótolná 3 évig; azután már oly vállalkozóknak adhatók árveszen haszonbérbe 3 évenként, ki legtöbbet érte a mellett a szükséges utengyengést teljesítendő a netán kivesszett fákot pótolná, azon megjelölésével, hogy az előbbi alap létrehozói ügyes berendezésükért némi figyelemben, illetőleg kedvezményben részesíttetnének.

Az ily közelében levő fák közeit bokor ribizke, málna, pösmétével is tetszésük szerint beültethetik; ugyisze a kertjökben földipert s egyéb eseményeket tenyészthetnek, nem színté a környék számára eladhatók nemessített esemete fákot, saját hasznukra mivelhetnék, önként értvén, hogy minél nagyobb fajokat tenyésztenek, annál több hasznot vehetnek belőle.

Az évenként bejövő haszonbérből az ut javítására kivántók kövek, kavicsok beszerzésére s pótolandók a hatóság intézkedése folytán.

Az ily nagyobb szerű pótlások, kövezetek elengedhetetlen nem lehet magokra az utókré dűbe, mert arra egyedül elégtelenek; mivelhogy a más kisebb szerű egyengetések mellett számos károsítások ellen felügyelni is tartoznak.

ly országokat létrehozása mellett az azokon járókól honpolgároknak mennyire ébresztetnék a kertészeti ösztön, mennyire fejlesztenék a népben a nemesebb érzelmeket, izlést, a munkásságot, a közérkölsöt, — egyelőre oly kiszámíthatlan, mint megmérhetlen azon közvágyonosság, mely a minden irányban elterjedő szép példán fakadt általános népszorgalom és iparban várhatóknak elő.

Fővárosi értesítő.

Háromszoros gyermekvilákoság és gyűjtőgyűlés. Merda József újszati háziatörök és tejárús tegnapelőtt éjjel meggyilkolta gyermekét, azután felgyújtotta saját házat és a szörnnyű tetek véghezvitte után önmagát akarta kivégezni. Az egyik gyermek, egy kilenc éves lányka, kifutott az udvarra, de atyja utána ment és elmeszette nyakát. Hogy Merdát mi bírhatta és szörnnyű tetre, arra nézve csak kevés fövilgósított nyulának azon adatai, melyeket róla megtudtunk. Ö egy évvel ezelőt egy fiatal leányt vett nőül, és azt a napokban agyonütötte fenyegette. A nő menekült és estére, azt híven, hogy férjének kímél, mi nem volt előtte szokatlan, lecsalópott, vissza akart jönni a házába, de ez ekkor már lángban állott. A két gyermek hullája odavesszett a lávák között, a harmadikét ott találták az udvaron. Merda az egy gerendáktól, melyek reá zuhantak, oly sérüléseket szenvedett, hogy most kórházban fekszik. (P. N.)

Groisz Gusztáv képviselő, min. tanácsos 64 éves korában meghalt.

A budapesti sakkör e hó 13-án, fenállásának 10-ik évfordulóját alkalmából estélyt rendez; e kör alapítója Erkel.

De az ily módon, élő gyümölcsfákkal szegélyezett utak a légműsére is jöttevőig határnak. Az utak pedig minden ezer ölyre találnának akár megpihenő helyet, akár víz szomjuk oltására, akár gyümölcsöt azok kedvelőinek néhány krajczárért, hol azonban szesz italok tartása ellenkezik azon azoll, melyet elérni öhajtának.

A hol az ut szántóföldek között vonulna el, itt a haszonbér azon gazdákat illetté, a kik a felügyelőknak saját földjükből kiszakasztatik a megkívántó örtelket, s azt öhráz s egyéb felszereléssel ellátják. De az egyöntetűség szempontjából legcélszerűsőbb lenne, ha a hatóság a kivántó tagföldet aiku utján kisajátítná, s azután egy megállapítandó rendszer szerint vezetetté az ügyet.

Hogy e jó szándék minél előbb létesüljön, szükség, hogy egy a haza népei, mint a hatóság, annak a közjölétre nélkülözhetlen voltáról meggyőződve, ugy az uttervek, mint azok módosztat megállapítására bizottságokat küldjenek ki; másrészt pedig a hatóságok szorgalmazták az országgyűlésen az országukat befalásitást védő törvény meghoztatását s kapcsolatosan a mezei rendőrségnek erre vonatkozó tüzetes utasításának kieszközését.

Tóth I.

Előfizetési ára

Helyben és postán

Egy évre 10 frt — kr. 50

Fél évre 5 „ — „

Egy évfolyamot egész s minden

Előfizetési hely

Telegr. K. Lajos ká

désében s a szerkesztőség

a postahivatalk ut

A hon aty

** Nagy dolog az a munk meg oly kicsinyes, az ki nézi, mit csinál valaki, hogy ki csinál valamit? mondjuk, hogy demokratik. Minél magasabb val, melyet bizonyos egyén, több szükség van arra, mit közönséges ember, telynek neveznek.

Sokféle körülmény jö, a mi ezt megcsorbítja. S toznak azok is, kik a legcsozt foglalják el — a ne testületnek gyűlésében.

A hon atyának egy dőbbenve olvassuk néme, sodva, hogy rettenetesen e

E tárgyra nézve n hatnék némelyek, hogy dolog, a mihez senkielk.

Mi ellenkezőleg véle, azért hoztuk ezt elő.

Vagyonilag leköttők, lehet egészen öndől, figdonok pedig épen a hor sorban megkívánhatók. A giakkal kell küzdeni, az lelkes munkása alig lehet.

Erre tanított meg m élet, mely a legjobb ökt Szegény államanak szeg. Nagyon szomorú e az elszegényedés az öm szának leghatalmasabb a.

A baj már megvan, hessen ezen a legezészer — ez a kérdések kérdé Csokonaiént — nehé

Mi azt hisszük, ho lentékeny forrása a vál hiányosságban rejlik. A földön — többen van kiket nem a hivatotts egyéni hiúság készlet a nyeresére.

Igy aztán az illetők, hogy — pénzen vásárolj nyelmi választókat, s „megvett bizalom” folyzó terembe kerülnek, aki vagyonilag tönkre vanna.

Nem is szólnak az létők alatt pazarolják el.

Szomorú ez úgy n mert elveszi a képviselő kintélyt, azt a fölényt, s vényhozó testületnek öky.

De nem örmest fo tárggyal, mert hiszen képviselőink anyagilag növelhetü bajainkat.

Hogy lehessen enyök, zet nyomorúnak enyhíté is hinában eviczkélnék.

A baj már létezik, s orvoslással, míg nem k.

Uj és jó választási viselői napdjaiak felebb em uj képviselőház alkotásá nevezünk szerint, s ez t hetne rajtunk.

Csak a gyógyításá

H I R D E T É S E K.

MEGNYITÁS.

Van szerencsénk a t. cz. közönség tudomására juttatni, miszerint nagyvárada utca szegletén, a vasuti indóház átellenében levő **Tegledi szállodát** átvettük, s azt újlag díszesen és czélszerűen berendezve **megnyitottuk.**

Miután mind a kávéházi, mind a vendég-szoba helyiséget új butorokkal berendeztük s konvliánk legízletesebb magyar étkek jutányos és gyors kiszolgáltatásáról kellőleg gondoskodtunk, tiszteletteljesen kérjük a nagyérd. közönség szives pártfogását.

Kitűnő minőségű hegyi bor itézéje 20 kr.

Ezenkívül **P. Mayer Farkas** bor-nagykereskedéséből az alatt jegyzett kitűnő minőségű borokat, ugy a vendéglő helyiségben, mint házhöz kihordva is, raktári áron fogjuk kiszolgáltatni.

Borok árjegyzéke:

Veres.		Csemege borok.	
kis üveg nagy üv.		kis üv. nagy üv.	
Szepessy	35 kr. 50 kr.	Rnati	— kr. 50 kr.
Egeri	35 „ 50 „	Tokaji	— „ 70 „
Villányi	40 „ 65 „	igen fin. Andrassy	— „ 70 „
Budai sashogyi	45 „ 70 „	saját termése	— „ 70 „
Finom asztali borok.		Muskat de Lunel	1 ft 2 ft — „
Bakar	40 kr. 60 kr.	Olt Sherry	— „ 2 „ 75 „
Magyarati	35 „ 50 „	Malaga	2 „ 2 „ 50 „
Somlyai	40 „ 60 „	Bordeauxi vörös borok.	
Rizling	45 „ 70 „	Medoc	— kr. 2 ft — „
Muskotály	50 „ 80 „	St Julien	— „ 2 ft. 50 „
Stamoruáni	45 „ 70 „	Rajnai borok.	
Ausztriai borok.		Mosler	— kr 2 ft. 50 kr.
Grinzingi	45 kr. 70 kr.	Liebfraamlelch	— „ 3 ft. 50 „
Grumpoldskirchi	50 „ 80 „	Pezsgek.	
Völányi	50 „ 80 „	Magyar	1 ft. 50 kr. 2 ft. 50 kr.
Debreczen. 1874. márcz. 29.		Crement Rosé	3 ft. 5 f. — 50 kr.
217 4—10		Rödéri	3 ft. 5 f. — kr.
		Maradunk teljes tisztelettel:	
		Tarcsay és Gáspár L. bérlők.	

Tenyész bikák eladása az uffejértői vasútállomástól egy órai távolságra fekvő szegedyházi pusztán, gróf Dégenfeld Imre ur gulyabéli 3—4 éves és idősebb 20 darab tiszta magyar faj tenyész bikák eladók, melyek f. ápril 22-től fogva 26-ig megzemléhetők, és kész pénz fizetés mellett megvásárolhatók.

Salkovics Lajos uradalmi számtartó.

226 5—6

Eladó sima szőlővessző.

Néhál Karap Sándor-főle sétake-ti szőlőből kapható és megrendelhető a legfinomabb asztali faj; ugrmint: passatuti, fehér és veres chatellás, muskotálylaly vegyesen, szintén borfajok is.

Ormós Gábor, fűszerkereskedőnél.

225 5—

Arverési hirdetmény.

Szabad kir. Debreczen városbani utcaköz vezéshöz több nemű köanyag szükségeltetvén, ennek verseny utján beszerzésére folyó évi **ápril 20-kán d. e. 9 órakor** a városháznál létező mérnöki hivatalban árjeltes fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók ezenel meghivatnak. A megkívántó anyagok a következők, u. m.

1-ször. A makkadamszerű uonnan építendő uthoz kivántatik 80 köb öl terméskő.

2-ször. A makkadum utak fenntartásához 180 köb öl tört kavics.

3-ször. A koczka kövezet javításához 7000 darab 7/8 rész hüvely koczka.

Megjegyeztetik egyszersmind, hogy az árjeltes napja előtt beérkezendő és 10% bánom pényzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatnak, és a szóbeli eljárás után felbontatnak, azonban ugy ezek mellett, valamint a szóval árjeltes részeséről is a kiszolgáltatandó kövek mintái az árjeltes előtt bemutatandók lesznek.

Az árjeltes feltételek a fentemlített mérnöki hivatalnál a hivatalos órákban addig is, bármikor megtekinthetők.

elt Debreczenben, márcz. 26. 1874.

A város gazdasági tanácsa.

221 3—3

Debreczeni légszesz-gép erőre alkalmazott sodaviz-gyár.

Azon tapasztalások után, melyeket a sodaviz ülvös hatásáról a lefolyt évben uralgó kolerajárvány alkalmával a t. cz. közönség szerezhetett, ugy hiszem, nem bocsátkoztam időszertlenül vállalatba, a midőn Debreczen városában, hatvanuteza 1576. számú háznál egy olyan sodaviz-gyárt állítottam fel, mely ugy a tudomány, valamint a műszaki követelményeknek teljesen megfelel.

Ezen sodaviz-gyárnak alulirt napon történt üzleti megnyitását van szerencsém azon ígéret mellett a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy a nevezett gyárral üzleti viszonyba lépni szándékozó közvetítők és fogyasztók, a gyár részéről a lehető leghasznosabb kedvezményekben fognak részesíttetni.

Debreczen, 1874. márczius 21.

Rissák Lajos, gyártalajdonos.

191 6—6

Tejkészlet.

Folyó évi május 1-től fogva a gróf Stubenberghal minályfalvai fejedelmében tartóságához.

234 2—3

Meghívas.

Az „István” gőzmalom társulat részvényesei a sz. kir. Debreczen városához a kis tanácsstermben folyó 1874. ápril 12-én d. e. 10 órakor tartandó **közgyűlésre** tisztelettel meghivatnak.

Tárgyak: 1. A legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Választmányi jelentés a legutóbbi közgyűlés óta történtekről. 3. Számvizsgáló küldöttség jelentése. 4. A társulat peres ügyeinek állása. 5. Az 1873. évi mérlegszámadás, a kereskedelmi igazgató tiszletjelentése. 6. Az 1873. évről kiadandó osztalék meghatározása. 7. Múltani igazgató jelentése a malom technikai állásáról. 8. Elnök s a sorrend szerint kilépendő választmányi tagok s számvizsgálók megválasztása. 9. A nm. m. kir. földmívelés- ipar és kereskedelmi minisztérium által, a fölterjesztett alapszabályokra tett észrevételek tárgyalása. 10. Nétalan beadandó indítványok.

Kelt az „István” gőzmalom társulat választmányának 1874. márcz. 27-én tartott üléséből.

Komlóssy Imre m. k. társulati elnök.

Vincez Viktor m. k. társulati jegyző.

218 3—3

Kiadó lak.

Kiscsapóutcán 374. sz. alatt négy szoba, konyha, kamarából álló lakhely, pincze, istálló és szabad udvarral, jövő plinkóstól fogva kiadandó. Bővebb értesítést vehetni szerkesztőségünkől.

236 2—3

Dr. Miller móhnyevny-nedve.

Leghatatós szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővészs, s a gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — Egy eredeti üvegtégely ára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. e.

Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. ápril 8-ról a növényország leghasznosabb neméből a legszorgalmasabban készíte, erősítő és tidító hatással fogva messzire kitünőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorhaj, vérhas, puffadás és kólika fájdalmak ellen. — Ezenkívül leghatatos és legerősebb szer hosszás és kimerítő betegségek ellen. Egy nagy üveg ára 1 frt 50, kisebb üvegé 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Debreczenben Stenczinger Károlynál, Aradon Tonnej és Freibergert B., Csabán P. Biener, Kassán C. Wendraschek, Kézsmárkon G. Kiss, Miskolczon ar. Gáthy Szabó, N.-Károlyban Papp Imre, Török győgszerész, Sátoralja-Ujlyt Reichard testvéreknél, Egerben Schuttaj J., Pesten Pokorny J., Nyiregyházan Maurer Károlynál.

44 8—

Használati utasítás mindegyik szerhez három nyelven.

A „DEBRECZENI JUDIT”

— Baródy.

Margitai Dez

A fák sudarai hajlado volna; lombos fejeikél bologattak, mint az udvaro szerencse ért, hogy oly valki szendyéire nézve egy uggan, hanem emberi fogamniók hatalmat egyésti m.

S valóban, a hasonlat hajjongó udvarozs s a fák rusz. A fák is fejedelemmé fényű tekinteti, dörgő szaviharal, ki, habár akatelen legregésből áll, sokkal ö megengedő, hogy vele szer beszélhessen valaki.

A bokrok remetek s esdtek kegyelemért a köz létára; ök, a nép, jobban arcu urat, mint a faaristol pultak előte s engedték szárnnyak akadály nélkül e löttök.